

פרולוג

ספרד, סביליה, 1538

"אתה בטוח שיהיה לך ממה להתפרנס?" בוקע קולה של אימו מבעד לדלת הסלון הסגורה.

"יהיה בסדר", משיב אחיו, קולו מעומעם. אביו אומר משהו, חואן מצמיד את אוזנו לדלת בניסיון לקלוט את המילים הבאות.

דייגו מוסיף כמה מילים בלחישתו.

אביו מהסה אותו. "אי אפשר לדעת מי מקשיב מאחורי הדלת".

"אין שם אף אחד", קולו של אחיו מתקרב אל הדלת. הידית נלחצת ועוד לפני שחואן מספיק לבצע נסיגה מהירה לאחור, היא נפתחת על פרצופו ומפילה אותו לרצפה.

"חואן!" דייגו מביט בו מלמעלה.

"זה אני", משיב חואן, מתרומם. "רק רציתי לשאול אותך שאלה, אפשר?"

דייגו נד בראשו. "קדימה, נעלה לחדר שלי".

הם עולים בשתיקה במדרגות. דייגו פותח את הדלת, מזמין בתנועת יד את חואן להיכנס.

חואן מתיישב על המיטה.

"מה רצית לשאול?"

חואן מחבק כרית. "אתה חייב לעזוב?"

"אני חייב", דייגו מתיישב גם הוא על המיטה, לצד אחיו.

"אבל למה? מה נמצא בטולדו שאין בסביליה?"

"יש לי שם משרה", עונה דייגו, אצבעו מטיילת על המזרן, סוללת שבילים.

"בטח", מגיב חואן, ציני. "אמא בכתה כל הלילה מהתרגשות שהבן שלה עומד להפוך למפורסם, וכשאבא הסביר לך שאין צורך לבצע צעדים דרסטיים, הוא דיבר רק על המשכורת שלך שתגדל. בטח."

דייגו, שלא ברצונו, צוחק. "יש לך אוזניים גדולות, אח."

"אני יודע", חואן עוזב את הכרית, היא נוחתת על הרצפה. "ואני גם יודע שהתחמקת עכשיו מתשובה."

"מה אתה רוצה שאענה לך?"

"משהו קרה", ממשיך חואן, "אני בטוח. והאירוע המסתורי הזה גורם לך לברוח כמה שיותר רחוק מהבית."

אותות הצחוק נעלמים מפניו של אחיו. "למה חשוב לך כל כך לדעת?"

"כי אם אתה עוזב וסיפור מפחיד מסתובב בין חדרי הבית שלנו, כדאי שאני, הבן הבא בתור אחריך, אדע מול מי אני צריך להתמודד."

"אתה לא צריך להתמודד", דייגו מתרומם. "תן לאבא ולאמא לטפל בנושא. אם הם היו רוצים שתדע, הם כבר היו מספרים לך."

חואן מצמיד את סנטרו לעצמות הברית, שותק.

דייגו ניגש אל השולחן בתנועות חדות, מעיף ממנו גרגרי אבק בלתי

נראים, מסדר שוב את מעט הבקבוקונים העומדים בשורה על המדף. "דייגו", חואן מרים את ראשו, סוקר את גבו של אחיו. "אם מחכה לך משרה בטולדו, למה אמא שאלה ממה תתפרנס?"

דייגו קופא באמצע תנועתו.

"לא מחכה לך אף משרה בטולדו", אומר חואן בקול חרישי. "יש לך מטרה אחרת בנסיעה הזאת". הוא משתתק לרגע. "או שאתה נוסע בכלל למקום אחר?"

דייגו מסתובב באיטיות אל אחיו. "הקשב, חואן", הוא אומר, שריר רוטט בלחיו השמאלית. "אם אתה רוצה לשמור על המשפחה שלנו חיה, הישאר בשקט".

"אב-"

"דממה", מורה דייגו. "שום מילה לאיש".

*

דייגו מכתף את התרמיל, מנופף למשפחתו העומדת על מפתן הבית. הרֶפֶב כבר מחכה על דוכנו. חיבוק אחרון, בכי של אמא, טפיחה של אבא, קריצה אחרונה לחואן ומילה נוספת למנואל.

דייגו עולה על הכרכרה, נפנוף אחרון והסוסים פותחים בדהרה בהינף שוט.

קרלוס ומנואל כבר מתחילים להיכנס בחזרה, אמא אחריהם. אבא נותר לעמוד במקומו. חואן מביט אל הנקודה שבה נעלם אחיו.

"חואן", אביו מביט לעברו. "אני יודע שאתה מבין הרבה יותר ממה שדייגו אמר לכולם".

חואן מניד בראשו בתנועה אלכסונית.

"דייגו לא עזב סתם. הייתה לו סיבה טובה, אבל ההחלטה שלו קשה

לי ולאמא".

חואן סוקר את קצות נעליו, ממצמץ.

"חואן", פליפה מכופף את ברכיו כך שגובהו אינו עוקף את זה של בנו. "עכשיו אתה הבכור. אתה האחראי", הוא מניח יד על כתפו. "אני מבקש ממך שבכל מצב, תמיד תשמור על המשפחה שלמה".

חואן מהנהן.

ידו של פליפה מחליקה במורד זרועו של בנו. "בבקשה, בן", הוא לוחש, מיישיר מבט לעיניים שמולו. "הבטח לי".

רוח סובבת אותם, מצמררת את גבם.

חואן בולע את רוקו. "אני מבטיח, אבא".

פרק 1

טורקיה, קושטא, 1538

חננאל סוגר את הספר, נושק לקצות אצבעותיו. "למדת יפה מאוד, זכריה", הוא מחייך אל הילד. "תגיד לאמא שרואים כבר מעכשיו שתהיה תלמיד חכם".

עיניו התכולות של זכריה ננעצות בתווי פניו של אחיו הגדול. "תלמיד חכם כמוך?" הוא חוקר.

חננאל צוחק. "יותר ממני", הוא מבטיח, פורע את שערותיו של בן השבע. "ועכשיו רוצ' לבית, ארוחת הצהריים כבר מתקררת".

זכריה מתרומם. "אתה לא בא?"

"אני אבוא עוד מעט", מרגיע חננאל, מעביר לטיפה נוספת על ראשו של אחיו. "אני רוצה ללמוד עוד קצת".

זכריה משתק לשנייה, ריסיו מרפרפים על עיניו. "עם הילד ההוא שרב משה ביקש ממך ללמוד איתו?" הוא ממשיך לחקור, אישוניו גולשים אל דמותו של השמש הזקן המטאטא את השטח לפני ארון הקודש.

החיוך נעלם מפניו של חננאל. "לא", הוא חותך. "אני לא לומד איתו, אני רוצה ללמוד קצת לבד". ללא רצונו נעות עיניו אל הילד ההוא ואל אהרון היושב לצידו, מסביר לו דבר מה.

"אה", מעפעף זכריה שוב. "למה אתה לא לומד איתו? הם בסוף לא רוצים?"

חננאל כולא אנחה, מתיק את עיניו מהצמד היושב צמוד לקיר. "הם רוצים. אני לא רוצה".

"למה?" עיניו של זכריה גדולות ותכלת ממלאת אותן.

אצבעותיו של חננאל מטיילות על שולי הספר. "אם אני אלמד איתו", הוא מסביר באיטיות, "לא יישאר לי זמן ללמוד בעצמי".

"אה", מגיב הילד. "וכשאתה לומד איתי?" גבותיו מתרוממות מעט.

רגלו של חננאל מתופפת קלות על רצפת בית הכנסת. "בשבילך ובשביל יהונתן יש לי את כל הזמן שתצטרכו", הוא מצהיר, שולח חיוך שמנסה להפשיר את הבעתו הדואגת של אחיו. "אתם האחים שלי. הילד ההוא לא".

הבעתו של זכריה אינה סרה מפניו. מצחו מתכווץ ותלמים נחרשים בו. "אבל אנחנו לא משלמים לך כסף כשאתה לומד איתנו", הוא מציין. "ההורים של הילד ההוא כן".

"הלימוד שלי שווה בעבורי יותר מהכסף ההוא. מבין, חמוד?"

"אני לא חמוד", מתנגד זכריה וסוף כל סוף מתרפים שרירי פניו. "אני כבר גדול. וכן, אני מבין. גם שמואל ומיכאל חושבים כמוד".

חננאל מקפיץ את גבתו השמאלית. "ואיך אתה יודע על זה?"

זכריה מושך בכתפיו. "הם דיברו אתמול עם אמא על זה. הם דיברו בקול ואני עוד לא נרדמתי". הוא תולה את מבטו בפניו של אחיו הגדול. "זה לא נקרא שהקשבת, נכון?"

"לא", חננאל מרחיב את חיוכו. "זה לא נקרא".

"הם אמרו שאם לא היית לומד, היה יותר אוכל בבית", סנטרו של זכריה נע קדימה, כמעט מתריס. "הם צודקים?"

"זכריה", חננאל חופן את סנטרו של הילד. "העניינים הכספיים אינם אמורים להדאיג ילדים, בסדר?"

"גם לא ילדים גדולים כמוך וכמו שמואל", מציין הילד, ריסיו מרפרפים על העיגולים הבהירים המקיפים את אישוניו.

האנחה שכלא מתפרצת כעת מגרונו של חננאל בקול חרישי. "רוץ הביתה, חמוד. אני אדבר איתך כשאחזור, בסדר?"

"בסדר", הילד מהנהן. "להתראות, חננאל".

חננאל מניד בראשו, הודף את אחיו אל פתח בית הכנסת. רגע עוקבות אחריו עיניו עד שהוא נעלם בעיקול הרחוב. הוא נאנח שוב, חוזר אל פנים בית הכנסת ומתיישב במקומו הרגיל, מילות הגמרא מקפצות מול עיניו. הוא מנער את ראשו, מנסה להתעלם מהשיחה עם זכריה. כשיחזור, יברר את הדברים עם שמואל ומיכאל. כרגע מה שחשוב יותר הוא ללמוד. תחושת עקצוץ פושטת במוחו, ולא, לא מדובר בשיחה העתידית שיקיים. הוא תומך את מצחו בכפו השמאלית ובוהה בדפים. דקות ארוכות חולפות עליו בבהייה ארוכה מול הסימנים שהותיר הדיו על הנייר.

הוא נאנח בפעם השלישית לאותו היום וסוגר את הספר, מתרומם ממקומו.

*

ספרד, סביליה, 1537

"את תמצית הלאודנום", מורה רודריגו מליגס, הרופא. "בקבוק שלישי

משמאל".

דייגו מהנהג, מעביר את מבטו על בקבוקוני התרופות המסודרים על השולחן, שולח יד אל אחד מהם.

"וכדאי שתסתכל מה אני עושה", ממשיך הרופא, השערות האפורות המרכיבות את גבותיו מזדקרות.

פניו של דייגו מתכהות מעט. "ברור". הוא נוטל את הנר, מתקרב בפסיעות קטנות אל מיטתו של החולה, סוקר את עפעפיו השמוטים. "הסתכל היטב", מורה הרופא. "מחר הביקור השבועי שלי בארמון האינקוויזיציה ואני ארצה שתהיה שם".

הנר רועד מעט בין אצבעותיו של דייגו ופניו מתעוותות. "לבד?" הרופא מגחך, קצות שפמו רועדים. "לא. עדיין לא", הוא מסיר את פקק התרופה. "אני אומנם מורה טוב, אבל עדיין אינך יודע מספיק". לרגע שותק דייגו. "אה", הוא פולט לבסוף, ותנועתו של הנר מתמתנת עד שחדלה.

הרופא שורק לעצמו לחן כלשהו, מטפטף כמה טיפות אל פיו של החולה. טיפה אחת נוחתת על הרצפה.

דייגו מושך מטלית מאלו העומדות על השולחן ומתכופף, מנקה את הכתם הקטן שנוצר.

השריקות נקטעות באחת. הרופא פוקק את הבקבוקון ומניח אותו על השידה למראשותיו של החולה. "חכה כאן", הוא פוקד ונעלם בחדר החיצוני.

דייגו כולא נשיפה קצרה המאיימת להיפלט מבין שפתיו ומניח את הבקבוקון במקומו.

החולה גונח, נשימות שורקניות ממלאות את החדר.

דייגו מחליף את המטלית הרטובה שעל מצחו של החולה באחת אחרת,

אצבעותיו מחליקות על עצמות הלחיים. הוא גורר את הכיסא ממקומו שעל יד הדלת ומתיישב לצד החולה, בוהה בתווי פניו.

ברשימת הדברים שמפילים עליו אימה, הביקור בארמון האינוקוויזיציה נמצא במקום הראשון.

הוא שואף עמוקות, סוקר את החריצים שבכפות ידיו. הוא צריך להירגע. הוא יכנס לשם כרופא, שוליה של רופא. אם לא יסגיר את עצמו, איש לא יוכל לנחש שמקומו הוא בתוך אחד התאים וללא יכולת יציאה.

הידיית נלחצת. הוא מתרומם מכיסאו, מקבל בהרכנת ראש את אחד הכמרים. "בחור אמיץ", ניגש הכומר אל מיטתו של הנזיר, חיוך קטן תלוי על שפתיו. החיוך נעלם מהר כשהוא בוחן את רגלו המעוקמת ואת התחבושת הגדולה המכסה את כל רוחב החזה. "מה איתו?" הכומר שואל, מרים את מבטו אל דייגו.

"נראה שהלילה תתרחש ההכרעה, פדרה", הוא משיב, עיניו בורחות אל פניו החיוורות של האדם השוכב על המיטה. "אם הוא ישרוד אותו, הוא יחיה".

"ברחמי שמיים", מהנהן הכומר, נסוג בחזרה אל הדלת. "אשמח שתעדכן אותי כשזה יקרה, בחור צעיר".

דייגו מרכין את ראשו שוב. "אעדכן", הוא מבטיח.

הכומר מסב לעברו את גבו ויוצא.

הנזיר נע מעט, גונח שוב.

דייגו טובל מטלית נוספת בדלי המים ומניח גם אותה על מצחו של הנזיר. קרן שמש ממוקדת פוגעת בצלב התלוי על הקיר, חוזרת ממנו וחודרת היישר לעיניו, מסנוורת אותו לרגע.

שפתיו מתכווצות לעיגול קטן, עגום, ונשיפה ארוכה משתחררת מביניהן.

הרופא נכנס פנימה, קמט קל בין גבותיו. "מה עשית עד עכשיו?" הוא מעביר את מבטו במהירות על החלל הקטן והפריטים הממלאים אותו. דייגו מועך את אצבעותיו. "החלפתי את המטלית על המצח. סניור". "מציין", הרופא לופת את צווארו של אחד הבקבוקים ומנער אותו. אף צליל אינו נשמע. "ריק", הוא מציין, קולו קודר. הוא מרים את עיניו אל דייגו. "אם הוא יעבור את הלילה, הוא יחיה, אבל הבקבוקן הזה ריק", אצבעו מכה על פקק הבקבוק. "אין בקבוקן נוסף?" תוהה דייגו. "יש, לא כאן. אבל אולי כדאי שתבדוק".

כבר בשעה הראשונה להכשרתו קלט דייגו שהרופא מכיר על פה את תכולת ארגז התרופות שלו, וכיום, לאחר תקופה לא קצרה בחברת הרופא, הוא מעדיף לא לבזבז את זמנם. "אז אולי, סניור", הוא פותח באיטיות, "אולי אנ-"

"אני אלך להביא אותו", חותך הרופא. "אתה בינתיים תישאר כאן, איתו".

דייגו מהנהן.

"ואל תחשוב את עצמך לחכם ותנסה לתת לו כל מיני דברים", ממשיך הרופא. פונה לעבר הדלת. "רק לצנן את חום הגוף, כן?"

כתפיו של דייגו מתרוממות מעט מזעיר. "כן, סניור. ברור".

הרופא מניח את כפו על ידית הדלת. "כבר היה לי בעבר תלמיד כלשהו שנתן לחולה תרופה לא נכונה", הוא מעדכן, קמט חרוץ בין גבותיו. "הוא מת באותו לילה".

אין לדייגו מושג מי מת מבין השניים, החולה או התלמיד הסורר, אבל שתי האפשרויות אינן מלהיבות באותה מידה והוא גם אינו מתנדב להיות זה שיחזור על הסיטואציה, אפילו לא בשביל לגלות את התשובה הנכונה. סנטרו נע מעט מעלה ומטה. "ברור".

הרופא מעביר מבט נוסף, מהיר, על החדר ופותח את הדלת, יוצא. דייגו נע מעט לכיוון החלון המסורג הקרוע בקיר, צופה אל כל השטח המקיף את המנזר. זוגות ושלישיות של נזירים נעים בחצר המנזר. צלצול פעמונים חלוש נשמע מרחוק וריחות פרחים נישאים עם הרוח. השמש מטילה נצנוצי זהב על הקירות, נסוגה אל צבע כתמתם כהה יותר. הנר לוחש קלות ונכבה. דייגו חוזר אל כיסאו, מביט בנזיר השכוב על המיטה.

בחור אמיץ, כך הגדיר אותו הכומר הראשי. בחור אמיץ, כך גם לחשו האנשים ברחובות. בחור אמיץ, מלמל הרופא תוך כדי הטיפול. בחור אמיץ, כך חושב גם הוא, ובכל זאת, הוא נזיר.

עד לפני שבעה עשר ימים הכול היה פשוט יותר. עוד לא היה הבדל בין הנזיר ובין שאר האנשים המהלכים על אדמת ספרד, משחררים את אדי נשימותיהם אל האוויר המשותף. אחיו למולדת. הוא נאנח שוב. חואן, לו היה שומע אותו, היה מציע לו לחפש צליל נעים יותר לשמיעה.

עד לפני שבעה עשר ימים, היה ליבו עם ספרד, ארץ ודם בה. בחוץ גולשת השמש לאיטה אל מעבר לקו האופק, צובעת את השמיים בגוני שקיעה. החולה גונח שוב, טיפות זיעה מתחילות לצוץ על מצחו. דייגו מחליף שוב את המטלית שעל ראשו, מרטיב ומהדק. רעד חולף בגופו של הנזיר, דייגו מיטיב את השמיכה. דמדומי שקיעה מתלכדים עם דמדומי החום של הנזיר ושברי מילים.